

Radšej si lahnúť pod buldozér, ako neurobiť pre Zem vôbec nič!

Keď som si prečítal príspevok p. Smolkovej, dost ma prekvapili zovšeobecňujúce konštatovania o tom, že v environmentálnom hnutí by nemali byť extrémne prejavy nesúhlasu, že nedostatok argumentov nahrádzajú istí ľudia vzrastajúcou agresivitou (ktorí?), že by sa skôr mala dať príležitosť k vyjadreniu naslovovzatým odborníkom atď... Tento štýl oponentúry totiž veľmi bežne používajú niektoré masmédiá, aby bez akejkoľvek snahy o pochopenie environmentálnych ich zotrelí prachovkou serióznosti a všeobecnej občianskej spokojnosti s daným stavom vecí.

Žiaľ, nemôžem sa ako hovorca Slobody zvierat opierať a reagovať na pripomienky, ktoré nie sú namierené proti konkrétnym "prehreškom" nikde v článku nemenovaných ochranárov. Vyjadriť sa teda aspoň k tým náznakom konkrétnych situácií, ktoré mi osobne niečo pripomínajú.

Ale hneď na úvod však mám vážnu otázku, ktorú si i sám kladiem už dlhší čas a ktorá zaujíma zrejme i p. Smolkovú. Pýtam sa - **Kde sú naslovovzatí experti a seriózni odborníci na ekológiu**, keď ide o také závažné veci, ako je pôžička na jadrovú elektrárňu Mochovce alebo pôžička od Svetovej banky do rezortu lesníctva? Bohužiaľ, väčšinou si status ekologov privlastňujú inžinieri a technici, ktorí sú práve zástancami megalomanských a krátkozrakých riešení problémov energie, pitnej vody, ekonomického zisku atď.

Jediní, čo na Slovensku s konkrétnymi úspechmi vystupujú proti devastovaniu prírody, sú práve členovia mimovládnych environmentálnych organizácií. Prijal by som, aby to bolo inak. Aby sa aj vedci, politici, filozofi, teológovia a ďalší významní a vážení ľudia zapojili do obrany Zeme, čo sa vo vyspelých krajinách stáva bežne. Pretože ľudia z Lesoochranárskeho zoskupenia Vlk, Deti Zeme, Sloboda zvierat, Greenpeace atď., naozaj môžu niekedy pripadať širokej verejnosti ako extrémisti, najmä ak zmysel ich činnosti masmédiá skresľujú tendenčne a so značnou dávkou ignorancie. **Že však o sebe tieto osobnosti dávajú málo vedieť, alebo ich činnosť nie je natoľko badateľná, nie je istotne chybou slovenských mimovládnych organizácií.**

A ďalší aspekt - myslím si, že účasť na konkrétnych akciách proti lynčovaniu životného prostredia sa nevylučuje s vedeckou prácou alebo akýmkoľvek iným poslaním, ba práve naopak. Myslím si, že práve tak by sa mala ukázať úprimnosť záujmu o stav životného prostredia, proklamovaná myšlienkami a vyhláseniami osobností verejného života.

Čo sa týka **striekania kožuchov**, pokladám to jednoducho za fámú a pokiaľ by sa ho niekto dopustil, ako prvá by ho odsúdila Sloboda zvierat, pretože sa hlási k myšlienkam nenásilia a slobodnej vôle človeka.

K radikálnym akciám na ochranu zvierat alebo prírody: Poznám históriu orgaizácií ako Friends of Earth, Greenpeace, Environmental Defense Found atď. i detaily niektorých historických priamych akcií vykonaných preto, aby prelomili ignoranciu zodpovedných a vzbudili záujem verejnosti. Vďaka nim sa skutočne začalo diskutovať o témach, ktoré sa dlhý čas považovali za tabu, alebo sa ich deštruktívne dôsledky zlahčovali - od jadrových kúšok pod morom až po pokusy na zvieratách.

"Civilizácia" technológií, ktorá je podľa mňa duchovne mŕtvou civilizáciou, otravuje zem, vodu, pôdu toxickými chemikáliami a produkuje uniformovanú inteligenciu, beznádej, psychické a en-

vironmentálne problémy. Obmedzuje práva našich potomkov na plnohodnotný život, obmedzuje právo 2/3 ľudstva na obživu a pitnú vodu, právo zvierat na život a slobodu. Právom sa môžeme pýtať, či je v tejto situácii morálne mať deti, ak sme im pripravili a stále pripravujeme temnú budúcnosť.

Pre všetko toto bude stále potrebnéjsie robiť priame akcie a aj radikálne protesty proti takému radikálnemu šíalenému stroju, ktorý nás pod heslom blahobytu a ekonomického rastu preválí cez okraj priepasti.

Má zmysel aj **lahnúť si pod buldozér** (nie však kvôli skúšaniam citov vodiča), ak, bohužiaľ, kvalifikovaní odborníci zatiaľ v kanceláriách skúmajú, koľko ekologickejších technológií budeme môcť zaviesť, ak sa bude naďalej urýchľovať ekonomický rast.

Rozhodne si nemyslím, že by sa problémy životného prostredia alebo ochrany zvierat dali vyriešiť **prijímaním sebelepších zákonov**, čím by som asi oponoval p. Smolkovej. Dokazuje to totálne popieranie inak dobre znejúcej environmentálnej legislatívy a zákonov na ochranu zvierat vo vyspelých krajinách (vrátane USA), dohodou GATT o voľnom obchode, pravidlami Európskej únie, absenciou kontroly a záujmu štátnych orgánov o ich dodržiavanie, drancovaním ekonomicky slabších krajín atď.

Politický terorizmus, ktorým sa podľa p. Smolkovej vyznačujú niektoré environmentálne organizácie, je vlastne podstatou fungovania Svetovej banky i ostatných nadnárodných finančných a výrobných zoskupení. Vidíme to podľa dôsledkov ich pôsobenia na životné prostredie, sociálnu oblasť a ekonomiku rozvojových krajín a už aj krajín východnej a strednej Európy.

Súhlasím s pani Smolkovou v tom, že **ekológ či environmentalista by mal v osobnom živote naplňovať princípy, ktoré hlása**. Preto Sloboda zvierat vyzýva svojich členov, aby úplne rešpektovali práva zvierat a výsledkom tohto úsilia je fakt, že drvivá väčšina z nich sú vegetariáni. Informuje aj o ostatných problémoch zvierat (vrátane páperia), ale nie je v našich silách zabezpečiť, aby sa na našej akcii neobjavil neinformovaný človek, ktorý nebude odtý podľa predstáv o ochrancovi zvierat. Myslím si však, že každý by mal začať od seba. Osobne som 5 rokov vegetariánom a aj inak sa snačím rešpektovať práva zvierat a prírodu (netúžim po aute, hífiveži, tabaku alebo banánoch z pralesa). Myslím si, že netreba byť príliš fundovaným odborníkom na to, aby človek pochopil, že musí zmeniť svoj životný štýl, aby pomohol Zemi. A sú to práve tí ľudia na odbornej úrovni a, žiaľbohu, aj všetky vlády sveta, čo nás budú naďalej presvedčať, že sa predsa nemusíme uskomňovať, pretože...

Kým to bude tak, ostanem radšej skromným hľupákom a mám právo vyjadrovať svoje pocity a názory spôsobom, ktorý uznám za najvhodnejší. Nebránim sa však kritike tých, ktorí sami pre Zem niečo urobili, alebo robia.

Roman Levický,
hovorca Slobody zvierat